

Raadsvoorstel

Opsteller

Stroeks, Gerdi

Vergadering van

27 augustus 2024

Kenmerk

Z/23/062008 / D/24/153900

Portefeuillehouder

-

Portefeuille

-

Onderwerp

Rekenkameronderzoek 'Subsidiebeleid sociaal domein gemeente Woerden'

Samenvatting

De rekenkamer heeft het rapport 'Subsidiebeleid sociaal domein gemeente Woerden' opgeleverd. Hierin wordt de doeltreffendheid van subsidies binnen het sociaal domein in de periode 2018-2022 uiteengezet. Op 20 juni jl. heeft een technische sessie plaatsgevonden over het onderzoek en de rapportage. Fracties hebben daarin verduidelijkende vragen aan het onderzoeksbureau kunnen stellen. Dit voorstel verzoekt uw raad kennis te nemen van het rapport en de aanbevelingen aan raad en college over te nemen, met uitzondering van aanbeveling vier, omdat die al in de Algemene subsidieverordening is geregeld. Doel van het onderzoek en de aanbevelingen zijn de grip op, en doeltreffendheid van het subsidiebeleid te vergroten. Hiervoor worden handvatten aan college en raad aangereikt. Het college onderschrijft in zijn bestuurlijke reactie de aanbevelingen en neemt deze mee in het ingezette traject ter verbetering van het subsidiebeleid.

Gevraagd besluit

De raad besluit:

1. kennis te nemen van het rekenkamerrapport, getiteld 'Subsidiebeleid sociaal domein gemeente Woerden';
2. het college te verzoeken aanbevelingen een tot en met drie uit te voeren;
3. aanbeveling vier niet over te nemen omdat artikel 5 van de Algemene subsidieverordening gemeente Woerden dit al regelt;
4. aanbevelingen vijf tot en met zes over te nemen.

Inleiding

De gemeente Woerden heeft in 2022 circa € 4,1 miljoen uitgegeven aan subsidies aan maatschappelijke organisaties en initiatieven binnen het sociaal domein. Subsidies zijn voor gemeenten een belangrijk instrument om beleidsdoelen te realiseren onder meer omdat ze een sterke verbinding hebben met de samenleving. In de praktijk is het niet altijd duidelijk of de beoogde maatschappelijke effecten en doelen van de subsidies worden behaald. In augustus 2023 heeft de Rekenkamercommissie Woerden onderzoeksbureau Sira Consulting daarom opdracht gegeven tot het onderzoek 'Subsidiebeleid sociaal domein gemeente Woerden' met als doel meer inzicht te krijgen in de doeltreffendheid van subsidies binnen het sociaal domein.

Het onderzoek is in januari 2024 opgeleverd, kort na het afscheid van de rekenkamercommissie en de installatie van drie nieuwe leden in de rekenkamer. Na zorgvuldig beraad heeft de rekenkamer besloten het rapport dat volledig tot stand is gekomen onder begeleiding van de rekenkamercommissie ongewijzigd aan uw raad aan te bieden. Opvolgend verzorgde de rekenkamer met onderzoeksbureau Sira Consulting op 20 juni jl. een technische informatiebijeenkomst en vroeg ze de agendacommissie het rekenkameronderzoek na de zomer voor politieke behandeling te agenderen.

Participatieproces

Niet van toepassing.

Wat willen we bereiken

Dit rekenkameronderzoek heeft tot doel meer inzicht te geven in de effectiviteit van subsidiebeleid binnen het sociaal domein. Om vast te stellen of de beoogde maatschappelijke effecten en doelen met het verstrekken van de subsidies daadwerkelijk worden behaald. De hoofdvraag van het onderzoek luidde:

‘Welke bijdrage leveren de verstrekte subsidies aan de beleidsdoelen van de gemeente Woerden op het sociaal domein? Met andere woorden: werkt het instrument van subsidieverstrekking?’

De resultaten van het onderzoek moeten leiden tot meer grip en handvatten voor raad en college om de doeltreffendheid van het subsidiebeleid te vergroten.

Wat gaan we daarvoor doen

Om de bovengenoemde hoofdvraag en achttien richtinggevende deelvragen te beantwoorden, is gebruikgemaakt van openbare bronnen, beleidsdocumenten en interviews met beleidsadviseurs, teammanagers, bestuurders, financial controllers en raadsleden van de gemeente Woerden. Tevens zijn drie subsidierelaties geïnterviewd, te weten de Bibliotheek Het Groene Hart Woerden, stichting Inloophuis 't Centrum en stichting Kwadraad.

Het rapport beschrijft een algemeen kader voor subsidies als beleidsinstrument met uitgangspunten voor een effectief subsidiebeleid en tevens de inrichting van het subsidiebeleid van de gemeente Woerden. Op basis van de bevindingen over de uitvoering van het Woerdense subsidiebeleid hebben de onderzoekers aan de hand van een normenkader het beleid beoordeeld. Tenslotte is bespiegeld op effectiviteit en zijn conclusies en zes aanbevelingen (een t/m drie aan het college, vier t/m zes aan de raad) opgesteld:

1. Ontwikkel een goede balans tussen output- en outcome-indicatoren en maak hier vooraf duidelijke afspraken over in subsidierelaties.
2. Ontwikkel een helder afwegingskader voor de inzet van het beleidsinstrument subsidies.
3. Ontwikkel een subsidieregister dat voor iedereen inzichtelijk maakt welke subsidies door de gemeente worden verstrekt en voor welke activiteiten.
4. Maak het proces van het verhogen en/of verlagen van subsidieplafonds transparant door dit zowel intern als extern duidelijk te beschrijven.
5. Maak duidelijke afspraken met het college over de wijze waarop terugkoppeling wordt gegeven over de uitvoering van het subsidiebeleid sociaal domein.
6. Stel een gestructureerd evaluatieproces en -agenda vast.

Met het vaststellen van de aanbevelingen schaaft de raad zich achter de bevindingen in het rapport en toont hij zich bereid actief in te zetten op verbetering van het subsidiebeleid. Ook het college onderkent, in zijn bestuurlijke reactie, dat er op het gebied van doeltreffendheid van subsidies in het sociaal domein verbeteringen nodig zijn en zet stappen om de doeltreffendheid, efficiëntie, rechtmatigheid en controle van subsidieverleningen te verbeteren.

Argumenten

1. De gemeentewet gebiedt een rekenkamer voor onafhankelijk onderzoek

Conform art. 81a van de gemeentewet stelt iedere gemeente een rekenkamer vast. De rekenkamer doet onafhankelijk onderzoek naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gemeentebestuur (art. 182 Gemw.) De rekenkamer zendt een afschrift van haar rapporten aan de raad en het college, zij kan daarbij terzake voorstellen doen (art. 185 Gemw.).

2. De aanbevelingen aan college en raad kunnen bijdragen aan verbetering van het beleid

Het onderzoek geeft handvatten aan raad en college om de doeltreffendheid van het subsidiebeleid te vergroten en leidt tot meer grip op het subsidiebeleid.

De aanbevelingen sluiten aan bij het door het college ingezette traject ter verbetering van het subsidiebeleid: 'Grip op subsidies'.

Kanttelingen, risico's en alternatieven

1. Aanbeveling 4 is overbodig

Artikel 5 van de Algemene subsidieverordening Woerden regelt al het vaststellen van subsidieplafonds (en begrotingsvoorbehoud).

2. De onderzoeksperiode is afgebakend op de jaren 2018-2022

In onderlinge afstemming hebben de rekenkamercommissie en het onderzoeksbureau de onderzoeksperiode afgebakend van 2018 tot 2022. Tijdens de technische sessie op 20 juni jl. is besproken dat daarmee het onderzoeksrapport bij verschijning al was achterhaald en dat er na 2022 juist al slagen zijn gemaakt. Het college laat in zijn bestuurlijke reactie weten te onderkennen dat er op het gebied van doeltreffendheid van subsidies in het sociaal domein verbeteringen nodig zijn en dat de aanbevelingen van de rekenkamer vertrouwen geven dat het college de goede weg is ingeslagen.

3. Ook zonder vaststelling is opvolging van de aanbevelingen aan het college te monitoren

Conform artikel 185a van de Gemeentewet zendt het college de raad jaarlijks een overzicht van de aan het college gedane voorstellen van de rekenkamer, vergezeld van zijn standpunt daaromtrent en van de wijze waarop aan de voorstellen gevolg is gegeven. Hierdoor kunnen de aanbevelingen van de rekenkamer aan het college en de opvolging daarvan sowieso door u worden gevolgd, ook zonder dat deze door uw raad worden vastgesteld. Met vaststelling geeft uw raad het college wel formeel een opdracht mee die anders achterwege blijft.

Financiële gevolgen van het voorgestelde besluit

De kosten van dit onderzoek komen ten laste van het budget van de rekenkamer.

Eventuele kosten van uitvoering van de aanbevelingen komen ten laste van Programma 3 Sociaal Domein.

Communicatie

De behandeling van het rekenkamerrapport, en daarmee het rapport zelf, zal in de lokale kranten worden aangekondigd als onderdeel van de raadsagenda.

Het rapport wordt gepubliceerd in het raadsinformatiesysteem op gemeenteraad.woerden.nl. Het is te vinden op de pagina van de rekenkamer en als vergaderstuk bij de politieke avond waarop het onderzoek wordt behandeld.

Vervolgproces

Het uitvoeren van de aanbevelingen, zal leiden tot meer grip op de subsidieverlening en een beter inzicht in wat deze oplevert. Het college heeft in zijn bestuurlijke reactie aangegeven uitvoering van alle aanbevelingen mee te nemen in het ingeslagen verbetertraject. De aanbevelingen aan de raad over rapportage en evaluatie neemt het college mee in het traject van de QuickScan. Het resultaat daarvan zal worden geïmplementeerd en geborgd in de reguliere beleids- en planning en control cyclus.

Bevoegdheid raad

- Artikel 81a Gemeentewet 'De raad stelt een rekenkamer in'
 - Hoofdstuk Xla. - artikel 182 t/m 185a 'De bevoegdheid van de rekenkamer'
-

Bijlagen

1. Rapportage Subsidiebeleid sociaal domein gemeente Woerden (inclusief aanbiedingsbrief rekenkamer en bestuurlijke reactie college)
2. Raadsbesluit